

CONV 106/02

WG I 3

NOTA

---

van:	het secretariaat
aan:	de Groep I "subsidiariteit"
Betreft:	Samenvattend verslag van de vergadering van 17 juni 2002

---

1. De Groep I "subsidiariteit", heeft op 17 juni onder het voorzitterschap van de heer Méndez de Vigo, lid van het praesidium voor de tweede maal vergaderd over het vraagstuk van de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel (cf. CONV 90/02).
2. Alle leden van de Conventie memoreerden hoezeer zij gehecht zijn aan het subsidiariteits- en het proportionaliteitsbeginsel zoals geformuleerd in de Verdragen en in het aan het Verdrag van Amsterdam gehechte protocol. Zij beklemtoonden dat het subsidiariteitsbeginsel moet worden nageleefd en wisselden van gedachten over de vraag wat de meest doeltreffende middelen zijn om dat doel te bereiken.

De leden van de Conventie vinden namelijk dat het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel in sommige gevallen onvoldoende in acht zijn genomen. Volgens diverse sprekers wordt het aantal van deze gevallen evenwel overschat. Er zijn ramingen waaruit blijkt dat minder dan 5% van de Europese besluiten aldus kan worden betwist. Dat percentage vertoont overigens een dalende trend. De burger ziet dit evenwel veelal anders. Volgens hem is de Europese regelgeving dikwijls te opdringerig. Volgens ten minste één lid van de Conventie is niet-naleving van het subsidiariteitsbeginsel te wijten aan het ontbreken van een duidelijke bevoegdheidsverdeling. Veel leden van de Conventie wezen evenwel nogmaals op hun bezwaren tegen de invoering van een lijst van bevoegdheden.

3. De leden van de groep bespraken diverse voorstellen die voor een betere toepassing van het subsidiariteitsbeginsel moeten zorgen. De meeste leden vinden dat de nationale parlementen nauw bij de naleving van het subsidiariteits- en het proportionaliteitsbeginsel moeten worden betrokken. Velen pleitten voor de oprichting van een instantie (ongeacht de naam), die onder meer zou bestaan uit vertegenwoordigers van de nationale parlementen en een rol zou spelen in een fase van de procedure voor de vaststelling van Europese wetteksten. Verscheidene leden van de Conventie wezen het idee om het subsidiariteitsbeginsel door een rechterlijk orgaan te laten beoordelen af en gaven de voorkeur aan toetsing door verkozenen, die de noden van de burger beter kennen. Deze toetsing zou moeten worden verricht via een lichte en niet-bureaucratische instantie, die ongeveer zes keer per jaar bijeenkomt. Het is evenwel niet de bedoeling dat een tweede kamer of een nieuwe instelling wordt opgericht.

Over de vraag of aan de conferentie van de nationale parlementen (COSAC) een nieuwe bevoegdheid, namelijk de subsidiariteitstoetsing kan worden toegewezen, lopen de meningen uiteen. Velen betwijfelden of dit een vruchtbare formule is. Tevens werd voorgesteld een "meneer of mevrouw subsidiariteit" te benoemen, die binnen de Commissie zou toezien op de inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, en de Commissie te verplichten om aan ieder wetgevingsvoorstel een "subsidiariteitsfiche" toe te voegen. Ook werd geopperd dat vertegenwoordigers van de nationale parlementen deel zouden kunnen uitmaken van de delegaties van de lidstaten, of zouden kunnen deelnemen aan de bemiddelingscomités tussen de Raad en het Europees Parlement.

4. Op verzoek van de groep lichtte de heer Michel Petite, directeur-generaal van de juridische dienst van de Commissie, toe hoe de Commissie zich voegt naar het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel en op de naleving daarvan toeziet. Na de jaren van intensieve wetgevende activiteit die nodig waren om de interne markt tot stand te brengen, heeft de Commissie haar methodes gaandeweg aangepast en het aantal wetgevingsvoorstellen verminderd. Het is trouwens meestal over oude teksten, die vanuit het oogpunt van subsidiariteit betwistbaar kunnen zijn, dat de burger ontevreden is. De in het protocol van Amsterdam neergelegde verplichtingen worden thans door de Commissie strikt nageleefd en geven aanleiding tot intensief overleg, zowel intern als extern, voordat een wetgevingsvoorstel uitgaat. De sterk uiteenlopende interpretaties van het begrip subsidiariteit leiden in de Commissie vaak tot geanimeerde debatten over de toepassing ervan. De

Commissievertegenwoordiger beklemtoonde tevens dat er een verband bestaat tussen de keuze van het rechtsinstrument, het al dan niet dwingende karakter ervan en de inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel. Zoals bekend heeft de Commissie heel dikwijls te kampen met pressie uit diverse hoeken om nieuwe wetgeving voor te stellen. De door de instellingen aangenomen wetgevingsbesluiten behelzen soms ook een optreden waarom door de lidstaten of het Europees Parlement is verzocht.

De heer Petite merkte tot slot op dat het Hof van Justitie zich slechts zelden heeft kunnen uitspreken over de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel en dat het zulks altijd voorzichtig heeft gedaan, omdat het subsidiariteitsbeginsel volgens het Hof in wezen een politiek beginsel is, ten aanzien waarvan zijn toetsing hoofdzakelijk van formele aard is.

5. De heer Nickel, directeur-generaal van het Directoraat-generaal commissies en delegaties van het Europees Parlement, merkte op dat de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel slechts zelden aan de orde is geweest in het Parlement, omdat de subsidiariteit ten minste reeds in essentie door de Commissie of de Raad is getoetst wanneer het Parlement in de wetgevingsprocedure aan bod komt. Er moet op worden toegezien dat het subsidiariteitsbeginsel niet in de loop van de besprekingen of de behandeling door een bemiddelingscomité op de achtergrond raakt. De heer Nickel wees er tevens op dat het subsidiariteitsbeginsel slechts zelden voor het Hof is aangevoerd in zaken waarin het Parlement partij was. Zijn betoog in een ruimer perspectief situerend lichtte hij toe op welke wijzen de nationale parlementen nauwer bij het proces van communautaire besluitvorming kunnen worden betrokken.
6. De heer Jos Chabert, minister en voormalig voorzitter en lid van het Comité van de Regio's, verwoordde zijn opvattingen over de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel in de betrekkingen tussen de gedecentraliseerde entiteiten en de staten. Hij beschreef tevens de werking van de Belgische instellingen en betoogde dat de werking van het Arbitragehof, de scheidsrechter tussen de deelentiteiten, een bron van inspiratie kan zijn.
7. De voorzitter sloot de vergadering en deelde mede dat de volgende vergadering van de groep zal plaatsvinden op 25 juni vanaf 14.30 uur.